

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ філософії _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

_____ вересня _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>
освітньо-професійна програма	«Фінанси і кредит» <small>(назва освітньої програми)</small>
освітній ступінь	бакалавр <small>(назва освітнього ступеня)</small>
форма навчання	денна <small>(денна, заочна, вечірня)</small>
розробник	Білополий Віктор Васильович <small>(прізвище, ім'я, по батькові)</small>

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія – дисципліна, що вивчає найбільш загальні суттєві характеристики і фундаментальні принципи реальності і пізнання, буття людини, відносини людини і світу, характеристики людського ставлення до природи, суспільства та духовного життя. Філософія допомагає у визначенні світоглядної орієнтації людини, усвідомленні нею свого місця і ролі в житті суспільства; обґрунтовує пріоритетні цінності в житті суспільства, визначає прийнятні шляхи і способи досягнення цих цінностей.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1	30	
лекції	30	-	30	
лабораторні роботи	-	-	-	
практичні заняття	-	-	-	
Самостійна робота, у т.ч:	60	2	60	
підготовка до аудиторних занять	4	-	4	
підготовка до контрольних заходів	6	-	6	
виконання та захист реферату	5	-	5	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15	-	15	
підготовка до екзамену	30	1	30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Філософія» передбачає формування світоглядної культури студента, який би вмів бачити сутність природних та суспільних явищ, знаходити форму їх теоретичного вираження; оволодіння знаннями за допомогою всіх наукових дисциплін, які вивчають буття як духовне та соціальне явище з глибоким культурологічним підґрунтям; допомогу майбутньому фахівцеві навчитися гнучко реагувати на зміни в змісті та цілях професійної діяльності з урахуванням відносності та мінливості професійного знання; покликане сприяти становленню у суспільстві духовного клімату взаєморозуміння, поліпшенню міжособистісних відносин та гармонізації людських стосунків в сфері комунікації та діалогу.

Завдання вивчення дисципліни «Філософія»:

- забезпечення студентів необхідною системою знань сучасного рівня розвитку світової філософії та формування вміння застосувати філософські знання в безпосередній практичній та науковій діяльності;
- засвоєння основного змісту головних напрямків розвитку історії філософії та сучасної філософської думки;
- оволодіння категоріями та загальними і особливими законами основних форм буття;
- засвоєння специфіки філософського освоєння дійсності та застосування набутих знань при аналізі актуальних проблем сьогодення.

Пререквізити дисципліни: «Історія і культура України».

Постреквізити дисципліни: «Економічна соціологія», «Психологія», «Етика та естетика».

Компетентності :

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до самоаналізу.

ЗК11. Вміння співпрацювати з представниками інших галузей знань.

ЗК12 Вміння працювати самостійно.

ЗК14. Вміння дотримуватися моральних, культурних, правових та наукових цінностей суспільства.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

РН 22. Розуміти цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини в Україні.

РН 18. Проявляти креативність та критичне мислення в професійній діяльності.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Філософія - світоглядна наука					
1. Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві	2.5	2	-	-	0.5
2. Класична філософія, спрямованість її етапів	9	2	-	-	7
3. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні	2.5	2	-	-	0.5
4. Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка	4	2	-	-	2
5. Проблема буття (онтологія). Дух та матерія - межа протилежності	2.5	2	-	-	0.5
6. Діалектика як загальна концепція розвитку. Категорії діалектики	4	2	-	-	2
7. Закони діалектики	2.3	2	-	-	0.3
8. Природа, практика, суспільство	5	2	-	-	3
9. Буття людини, індивід та світ	2.2	2	-	-	0.2
10. Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного (З. Фрейд, К.Г. Юнг)	6	2	-	-	4
11. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Вчення про істину	4	2	-	-	2
12. Суспільство: основи філософського аналізу	3.5	2	-	-	1.5
13. Суспільство як система, що розвивається. Суспільне виробництво	2.5	2	-	-	0.5
14. Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства	4.5	2	-	-	2.5
15. Суспільство як система, що розвивається. Проблема історії в динаміці та суб'єкті історії	5.5	2	-	-	3.5
Разом за змістовим модулем 1	60	30	-	-	30
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	90	30	-	-	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<i>Філософія, її призначення, зміст та функції в суспільстві.</i> Філософія та життя. Світогляд та його структура. Суспільно-історичний характер та функції світогляду. Основні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий, філософський. Специфіка філософського освоєння дійсності. Основне питання філософії та її функції. Основні напрямки та методи в філософії: матеріалізм та ідеалізм (об'єктивний та суб'єктивний ідеалізм), діалектика та метафізика	2
2	<i>Класична філософія, спрямованість її етапів.</i> Умови зародження філософії. Космоцентризм античної філософії, основні її філософські школи та напрями:	2

	мілетська, елейська школи, Демокрит, Геракліт, Сократ, Платон, Аристотель. Особливості середньовічної філософії. Реалізм та номіналізм, віра та розум в середньовічній філософії. Особливості ренесансного філософування. Філософія Нового часу: орієнтація на пізнання природи; емпіризм; раціоналізм. Філософія Просвітництва. Особливості німецької класичної філософії та її значення	
3	<u>Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.</u> Джерела української філософської культури, її особливості та наскрізні проблеми. Періодизація розвитку української філософії. Філософські погляди Сковороди. Філософія романтизму в Україні XIX ст. Професійна філософія XIX - початку XX ст. Філософія української національної ідеї. Особливості розвитку української філософії XX ст.	2
4	<u>Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка.</u> Філософія позитивізму. Виникнення та характерні риси марксистської філософії, її історична доля. Загальна характеристика сучасної (некласичної) філософії, її основні напрями та представники. «Філософія життя». Філософська антропологія.	2
5	<u>Проблема буття (онтологія). Дух та матерія - межа протилежності.</u> Філософський смисл та життєві корні проблеми буття. Категорія субстанції в історії філософії (монізм, дуалізм, плюралізм). Формування поняття матерії. Рух, простір та час як спосіб та форми існування матерії. Основні форми руху матерії. Сінергетика про специфіку самоорганізації руху матерії. Різноманіття форм простору та часу на різних рівнях організації матерії	2
6-7	<u>Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Закони діалектики.</u> Діалектика та метафізика як два підходи до проблеми розвитку. Історичні форми діалектики. Еклектика, софістика, догматизм, релятивізм - основні альтернативи діалектики. Поняття «категорія», «принцип», «закон» у філософії. Система категорій діалектики як відображення універсальних характеристик та зв'язків буття. Основні закони діалектики	4
8	<u>Природа, практика, суспільство.</u> Природа як об'єкт філософського аналізу, основні підходи до неї, її трактування в різні епохи. Вплив природи на суспільство та дія суспільства на природу, основні напрями щодо цього: географічний (у тому числі геополітика) та демографічний детермінізм (у тому числі неомальтузіанство, расизм), діалектичний матеріалізм. Пріоритетність соціально-історичної складової у відношенні суспільства до природи над абстрактно-пізнавальною та виробничо-технічною складовими	2
9	<u>Буття людини, індивід та світ.</u> Поняття «людина», «індивід», «особа», «індивідуальність». Проблема природи та сутності людини. Невід'ємні ознаки людського. Антропосоціогенез, його фактори та комплексний характер. Співвідношення біологічного, соціального, духовного в людині. Свобода та відповідальність людини	2
10	<u>Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного (З. Фрейд, К.Г. Юнг).</u> Проблема розуміння духу, духовності, душі. Генетичні передумови свідомості. Відображення та його форми. Сучасні концепції походження свідомості. Соціальна природа свідомості. Поняття ідеального. Основні властивості, структура та функції свідомості. Індивідуальна свідомість та самосвідомість. Свідоме та несвідоме	2
11	<u>Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Вчення про істину.</u> Проблема пізнання у філософії (агностицизм, скептицизм та пізнавальний оптимізм). Суб'єкт, об'єкт та предмет пізнання. Чуттєвий та раціональний рівень пізнання. Інтуїція, її природа, результатом чого вона є? Проблема істини: діалектика абсолютної та відносної істини, об'єктивність та	2

	конкретність істини. Проблема критерію істини в філософії	
12	<u>Суспільство: основи філософського аналізу.</u> Натуралістичні, ідеалістичні та матеріалістичні моделі суспільства. Об'єктивне та суб'єктивне в суспільстві. Суспільство як система, його сутнісні риси. Проблема історичної необхідності та свободи для свідомої діяльності людей	2
13	<u>Суспільство як система, що розвивається. Суспільне виробництво.</u> Поняття та структура суспільного виробництва. Матеріальне виробництво та його роль в суспільному житті. Спосіб виробництва матеріальних благ та його структура. Діалектика продуктивних сил та виробничих відносин. Політична сфера суспільства	2
14	<u>Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства.</u> Духовне життя суспільства, його особливості та основні компоненти: духовні потреби, цінності та блага, духовна культура, духовна діяльність, духовне виробництво та споживання. Суспільна та індивідуальна свідомість, їх структура та функції. Структура суспільної свідомості, її рівні та способи функціонування (буденна та теоретична свідомість, суспільна ідеологія та суспільна психологія). Поняття цінностей, їх структура. Вищі духовні цінності	2
15	<u>Суспільство як система, що розвивається. Проблема історії в динаміці та суб'єкти історії.</u> Філософія історії: поняття, предмет, основні проблеми. Лінійна та нелінійна філософія історії. Формаційний та цивілізаційний підходи до дослідження розвитку суспільства. Еволюційний та революційний способи розвитку. Проблема спрямованості суспільного розвитку. Основні типи соціальної динаміки (циклічність, прогрес, регрес). Суб'єкти історії: соціальні групи, особистості, суспільство в цілому	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом практичні заняття не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	4
2	Підготовка до контрольних заходів	6
3	Виконання та захист реферату	5
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях		
4	2. <u>Класична філософія, спрямованість її етапів.</u> Філософія Давнього Сходу. Антична філософія: періодизація, основні філософські школи та напрями. Філософія середньовічного суспільства, її теоцентризм. Філософія епохи Відродження та Нового часу. Німецька класична філософія.	7
	4. <u>Філософія XIX ст. та сучасна філософська думка.</u> Критичний перегляд принципів та традицій класичної філософії. Особливості сучасної філософії. Раціоналізм та ірраціоналізм. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Технократизм та технофобія. Постпозитивізм. Герменевтика	2
	6. <u>Діалектика як загальна концепція розвитку. Категорії діалектики.</u> Структурний тип зв'язків, їх відображення в категоріях: «одиничне та загальне».	2

	«частина та ціле», «зміст та форма», «елемент-система-структура», їх методологічне значення. Зв'язки детермінації, їх відображення в категоріях: «причина та наслідок», «сутність та явище», «необхідність та випадковість», «можливість та дійсність», їх світоглядне та методологічне значення	
	10. <u>Свідомість, її структура, проблема ідеального. Філософія неусвідомлюваного (З. Фрейд, К.Г. Юнг).</u> Дух, духовність, душа, свідомість як форми буття духовного. Відображення в неживій та живій природі. Структура духовного світу людини. Структура психічної сфери (З. Фрейд, К.Г. Юнг, П. Сімонов). Чим небезпечна для людини та суспільства стихія несвідомого (як індивідуального, так і колективного)?	2
	14. <u>Суспільство як система, що розвивається. Духовне життя суспільства.</u> Поняття культури, її структура, сутнісні характеристики (символічність, аксіологічність, нормативність) та соціальні функції. Національне та загальнолюдське в культурі. Основні форми суспільної свідомості: порівняльна характеристика та взаємодія. Відмінність філософії від інших форм суспільної свідомості (релігії, мистецтва, науки). Ціннісні орієнтації особи та суспільства	2
5	Підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: письмова робота, усне опитування, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Філософія - світоглядна наука

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект лекції та самостійної роботи (конспект першоджерел)	15
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30
4	Підготовка, виконання та захист реферату	20
5	Виконання контрольної роботи поточного контролю	20
		100

Бали за відвідування лекцій:

15-відвідування лекцій без пропусків.

Бали за конспект:

15-11 - конспект охайний та містить весь лекційний матеріал;

10-5 - конспект неповний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи;

4-1 - конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються студентом в усній формі:

30-25 - студент добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, добре орієнтується у даному курсі;

24-16 - конспект майже повний, але студент не володіє інформацією в повному обсязі;

15-9 - в конспекті відсутні деякі теми і відповідно студент знає не весь матеріал;

8-1 - відсутня більша частина матеріалу, студент поставився формально.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у **20** балів:

20-14 - чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Студент показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел.

13-7 - реферат містить помилки у оформленні; студент в цілому орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки;

6-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє матеріалом.

Виконання контрольних робіт поточного контролю оцінюються у **20** балів:

Проводиться 2 контрольні роботи у формі тестів, які містять 20 завдань. Кожна робота оцінюється у 10 балів, по 0.5 бала за кожне питання.

Екзамен:

Бали, отримані студентом на екзамені з дисципліни «Філософія» складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із двох питань екзаменаційного білета. Відповідь на кожне питання оцінюється в 50 балів і нараховується за такими критеріями:

Для отримання від **45** до **50** балів: студент повинен продемонструвати глибокі знання програмного матеріалу, вільно орієнтуватися в категоріальному апараті курсу, повинен чітко формулювати та аргументувати основні положення, знання фахової літератури, правильно відповідати на додаткові запитання, може вільно сформулювати свою точку зору.

Від **39** до **44** балів: отримують ті студенти, які в основному правильно відповідають на питання в білеті, в цілому орієнтуються в матеріалі курсу, але допускають незначні неточності в відповіді, які не мають принципового значення, але є свідченням про недостатньо глибоке оволодіння вивченим курсом.

Від **30** до **38** балів: набирають студенти, які з розумінням висвітлюють поставлені питання, виявляють знання основ філософії, але допускають неточності, невпевненість при в цілому правильній відповіді.

При отриманні балів від **25** до **29**: студенти показують невисокий рівень знань, якщо він засвоїв матеріал в основному, дещо обізнаний по деяким проблемам.

При отриманні за відповідь від **17** до **24** балів, якщо є вірна відповідь на питання, але недостатньо повно та ґрунтовно висвітлено зміст питань.

Число балів від **16** до **1** нараховується, якщо студент не зумів розкрити поставлене запитання, не володіє матеріалом курсу, не відповідає на основні та додаткові питання.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Філософія» визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1 та оцінкою екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять: усне відпрацювання пропущеної теми на консультації з наданням конспекту лекції.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручн. для вищ. навч. закл. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 656 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000319804&find_code=SYS

2. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій - К.: Генеза, 2002. - 369 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1289205/>

3. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії. Підручник. - К.: Либідь, 2001. - 408 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1984053/>

4. Бичко А.К., Бичко І.В. Табачковский В.Г., Ярошовець В.І. Філософія: Підручник. - К.: ЦУЛ, 2010. - 648 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Filosofiya_Bichko_druk.pdf
5. Бичко І.В., Войтенко І.В., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. - К.: Либідь, 2001. - 408 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://koaha.tntu.edu.ua/cgi-bin/koaha/opac-detail.pl?biblionumber=194549>
6. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Філософія: підручник. - Х.: Право, 2003. - 353 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/danilyanfil.pdf
7. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І. Бичко І.В., Бугров В.А. - К.: ПАРАПАН, 2002. - 774 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://chtyvo.org.ua/>
8. Канке В.А. Основы философии. Учебник. - М.: Логос, 2008. - 288 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-15
9. Канке В.А. Философия: Учебное пособие для студентов высших и средних специальных учебных заведений. - М.: Логос, 2001.- С. 8-22, 33-34. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://yanko.lib.ru/books/philosoph/kanke_philosophy.htm
10. Касьян В.І. Філософія: Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посібник. - К.: Знання, 2008. - 347 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://megalib.com.ua/book/53_Filosofiya_vidpovidi_na_pitannya_ekzamenaciinih_biletiv.html
11. Кирвель, Ч.С. Социальная философия: учеб. пособие / Ч.С. Кирвель, О.А. Романов. - Минск: Вышэйшая школа, 2013. - 495 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.klex.ru/jrg>
12. Куличенко В.В. Философия: Учебник для студентов вузов / В.В. Куличенко, А.М. Черныш; Одес. нац. мор. ун-т. - Тернополь: Підручники & посібники, 2008. - 576 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.sevsu.ru/>
13. Мозговий Л.І., Бичко І.В., Додонов Р.О. Філософія. Кредитно-модульний курс: Навч.посібник / За ред. Р.О. Додонова, Л.І. Мозгового. - К.: ЦУЛ, 2009. - 456 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://culonline.com.ua/Books/fILOSOFIYA%20КМК-Mozgoviy.pdf>
14. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник для студентів ВНЗ. - Львів: «Магнолія 2006», 2008. - 506 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1073303/>
15. Петрушенко В.Л. Філософія: Навч. посібник для студентів вищих закладів. - Львів: «Новий Світ-2000», 2011. - 647 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/filosofia_petr.pdf
16. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посібник. - К.: ЦПЛ, Інкос, 2006. - 624 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5775199/>
17. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 704 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-12
18. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія. Посібник для студентів ВНЗ. - К.: Академвидав, 2009. - 592 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://librarium.mywebcommunity.org/>
19. Радіонова Л.О. Філософія: Навч. посібник. - Х.: ХНАМГ, 2006. - 142 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
20. Русин М. Ю., Огородник І. В. Історія української філософії: Підручник. - К.: 2008. - 624 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://book-ye.com.ua/shop/product_8315.html
21. Современная западная философия: Словарь. / Сост. Малахов В.С., Филатов В.П. - М.: ТОН-Остожье, 1998. - 544 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.logic-books.info/sites/default/files/slovar_szf_1998.pdf

22. Современная мировая философия: Учебник для вузов / Под ред. А.С. Колесникова. - М.: Академический Проект: Альма Матер, 2013. - 563 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-63
23. Спиркин А.Г. Основы философии: Учебн. пособие для вузов. - М.:, 1988. - 592 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-63
24. Спиркин А.Г. Философия: Учебник. - М.: Гардарики, 2006. - 736 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-61
25. Спиркин А.Г. Философия: Учебник для технических вузов. - М.: Гардарики, 2005. - 368с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://studfiles.net/preview/1001922/>
26. Соціальна філософія: Підруч. для вищої школи / В.С. Афанасенко. - Х.: Прапор, 2007. -688 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://library.kre.dp.ua/>
27. Таран В.О., Зотов В.М., Резанова Н.О. Соціальна філософія: Навч. посіб. - К.: ЦУЛ,2009- 272 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/683560/>
28. Философия. Учебно-методическое пособие / Под ред. Прокофьева Ф.И. - Днепр, 2017. -156 с. (читальный зал, ауд. В-605)
29. Философия. Учебное пособие для студентов вузов / В.Ф. Берков, П.А. Водопьянов, Е.З. Волчек / Под ред. Ю.А. Харина. - Минск.: ТетраСистемс, 2000. - 416 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.klex.ru/80v>
30. Філософія: Навч. посібник / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко // За ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 2001. - 516 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://librarium.mywebcommunity.org>
31. Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. - К.: Вікар, 1997. - 584 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-12
32. Філософія: Підручник / За ред. Горлача М.І., Кременя В.Г., Рибалка В.К. - Х.: Консум,2001. - 672 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/439823/>
33. Філософія: підручник / В.С. Афанасенко, В.І. Волович, Г.Т. Головченко // За ред. В.Г.Кременя, М.І. Горлача. - Х.: Прапор, 2004. - 736 с.
34. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук. - НАНУ, Інститут філософії ім. Г. Сковороди, - К.: Абрис, 2002. - 742 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000145404&find_code=SYS
35. Щерба С.П. Філософія. Навч. посібник для студентів ВНЗ. - К.: МАУП, 2004. - 216 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/117719/>

Допоміжна

1. Абдула, Н.П. Козаченко, О.П. Панафідіна. Історія філософії в термінах: навч. посібник.- Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. - 175 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-74
2. Балашов Л.Е. Занимательная философия: Учебное пособие. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2005. - 128 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-105
3. Барковская А.В., Хомич Е.В. Философия: ответы на экзаменационные вопросы.-Минск: Тетра-Системс, 2009. - 160 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-15
4. Блюменкранц М. Глобальные проблемы современного культурного процесса // Вопросы философии, 2006. - № 5. - С. 160-164. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=425215>

5. Буданов В.Г. О методологии синергетики // Вопросы философии, 2006. - № 5. - С. 79-94. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=425215>
6. Бур М. Фихте. - М.: Мысль, 1965. - 165 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: http://www.studmed.ru/bur-m-fihte_30caebada88.html
7. Введение в философию: учебн. пособие для вузов / Под ред. И.Т. Фролова. - М.: Республика, 2003. - 623 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: https://www.socionauki.ru/almanac/poo21v/number_2/1_1_5_2.pdf
8. Визгин В.П. Проект человека и общества // Философские науки, 2009. - № 8. - С. 20-28. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=938917>
9. Воропай Т.С. Между глобализацией и масс-культурой // Философские науки, 2009. - № 2. - С. 11-31. <https://studfiles.net/preview/1907719/page/2/>
10. Голубинцев В.О., Данцев А.А., Любченко В.С. Философия для технических вузов. - Р/Д: Феникс, 2008. - 502 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-11
11. Горський В.С. Історія української філософії: Навч. посібник. - К.: Наукова думка, 2001. - 375 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <http://thales2002.narod.ru/horz3.html>
12. Гранин Ю.Д. «Глобализация» или «вестернизация»? // Вопросы философии, 2008. - № 2 - С. 3-15. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=460566>
13. Декарт Р. Рассуждения о методе / Избранные произведения. - М.: Госполитиздат, 1950. - 712 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://www.twirpx.com/file/744091/>
14. Духан И.Н. «Реконструкция времени» и философия классического формообразования // Философские науки, 2009.- № 12. - С. 76-91. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://irbis.amursu.ru/>
15. Жаворонкова А.С. Шпаргалка по философии: ответы на экзаменационные билеты. – М.: Аллель, 2009. – 64 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-14
16. Заїченко Г.А. Підручник по історії філософії. - К.: Вища школа, 1995. - 455 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://www.twirpx.com/file/430322/>
17. Ильин В.В., Кармин А.С., Огородников В.П. Философия: экзаменационные ответы для студентов вузов. – СПб.: Питер, 2009. – 256 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/Page-15
18. Иноземцев В.Л. Социология Даниела Белла и контуры современной постиндустриальной цивилизации // Вопросы философии, 2002. - № 5. - С. 3-12. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=1287085>
19. Ионин Л.Г. Масса и власть сегодня (актуальность Э. Канетти) // Вопросы философии, 2007. - № 3. - С. 3-14. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=433690>
20. История философии: Учебник / Под ред. Ч.С. Кирвеля. - Минск: Новое знание, 2001. - 727 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: https://aldebaran.ru/author/avtorov_kollektiv_5/kniga_istoriya_filosofii/
21. История философии: Учебник для вузов / Под ред. А.С. Колесникова. - СПб.: Питер, 2010. - 656 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-46
22. История философии. Учебник для высших учебных заведений / Под ред. В.П. Кохановского, В.П. Яковлева. - Р/Д: Феникс, 2001. - 576 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <http://www.alleng.ru/d/phil/phil106.htm>
23. Історія філософії України: Підручник / М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, І.В. Бичко. - К.: Либідь, 1994. - 413 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <http://www.twirpx.com/>
24. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко. - К.: Либідь, 1993. - 560 с. - [Электронный ресурс]. - *Режим доступа*: <http://www.twirpx.com/file/1796138/>

25. Мир философии: Книга для чтения. В 2-х ч. - Ч. 1. Исходные философские проблемы, понятия и принципы. - М.: Политиздат, 1991. - 672 с.; Ч. 2. Человек. Общество. Культура. - 624 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: lib.sumdu.edu.ua/library/docs/Materiali_dokursiv/mir_filosofii_1_2.doc
26. Філософія: Історія, суспільство, освіта: підручник / Л.В. Губерський, В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. - К.: Київ. ун-т, 2011. - 591 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://old.dnrb.gov.ua/id/1641/>
27. Філософія. Хрестоматія: Навч. посібник / За ред. Л.Г. Дротянко, О.А. Матюхіної, В.І. Онопрієнко. - К.: Вид-во Національного авіаційного університету, 2009. - 244 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/Page-48
28. Франкл В. Человек в поисках смысла. - М.: Прогресс, 1990. - 368 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://imwerden.de/pdf/frankl_chelovek_v_poiskakh_smysla_1990.pdf
29. Юркевич П. З науки про людський дух // Вибране. - К.: Абрис, 1993. - С. 115-221. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://library.kpi.ua:8991/F?func=find-b&request=000123627&find_code=SYS

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Библиотека Максима Мошкова. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://lib.ru/>
2. Библиотека Платонанет. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://platona.net/load/knigi_po_filosofii/
3. Библиотека русской религиозно-философской и художественной литературы «Вехи». - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.vehi.net/>
4. Бібліотека Академії наук. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.neva.ru>
5. Бібліотека «Іхтика». - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://ihtik.lib.ru>
6. Бібліотека з філософії. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://lib.pomorsu.ru/elib/text/phil_tr.htm
7. Бібліотека з філософії та психології. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://alergia.net/1/>
8. Бібліотека з філософії та релігії. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://aristotel.fatal.ru/index/HTMLs/filosofiya.htm>
9. Большая электронная библиотека.- [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://www.big-library.info/>
10. Виртуальная библиотека Михаила Эпштейна. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html
11. Гуманітарно-естетична бібліотека. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://enlightenment.boom.ru/index.html>
12. Електронна бібліотека Інституту філософії РАН. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.philosophy.ru/library/library.html>
13. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
14. Журнал «Вопросы философии». - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=category§ionid=9&id=23&Itemid=44
15. Загальна бібліотека. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://lib.rus.ec/>
16. Інститут наукової інформації з суспільних наук. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.inion.ru/index.htm>
17. Наукова електронна бібліотека-[Электронный ресурс].-Режим доступа:<http://elibrary.ru/>
18. Публікації російських періодичних видань з 1990 р. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.public.ru/1.asp>
19. «Світ енциклопедій» (енциклопедичні видання, словники). - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.encyclopedia.ru/>
20. Спеціалізована філософська бібліотека. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://>

//www.philosophy.ru/

21. Тексти з бібліотеки античної літератури. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html - <http://cyrill.newmail.ru/>

22. Янко Слава [Yanko Slava]. - Библиотека Fort/Da. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://yanko.lib.ru/>

Розробник _____ (підпис) (В. В. Білополий)

Гарант освітньої програми _____ (підпис) (Г. В. Ползікова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

філософії

Протокол від «_24_» вересня _____ 2019__ року №_3__